

RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 71.431/3
van 2 juni 2022

over

een voorontwerp van decreet ‘tot regeling van de toekenning van
een jobbonus plus voor startende zelfstandigen’

Op 28 april 2022 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse Minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet ‘tot regeling van de toekenning van een jobbonus plus voor startende zelfstandigen’.

Het voorontwerp is door de derde kamer onderzocht op 24 mei 2022. De kamer was samengesteld uit Wilfried VAN VAERENBERGH, kamervoorzitter, Jeroen VAN NIEUWENHOVE en Koen MUYLLE, staatsraden, Jan VELAERS en Bruno PEETERS, assessoren, en Astrid TRUYENS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Jonas RIEMSLAGH, auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 2 juni 2022.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond¹, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

2. Het voor advies voorgelegde voorontwerp van decreet bevat een regeling voor het toekennen van een ‘jobbonus plus’ aan bepaalde startende zelfstandigen. Die premie, ten bedrage van 600 euro, wordt toegekend aan natuurlijke personen die starten als zelfstandige in hoofdberoep en die voldoen aan een aantal voorwaarden (artikel 4 van het voorontwerp). Indien de betrokkene gedurende minstens twaalf maanden na de start van zijn activiteiten nog steeds actief is als zelfstandige in hoofdberoep, ontvangt hij een aanvullende premie van 600 euro (artikel 5).

Het voorontwerp bevat zeven hoofdstukken. Hoofdstuk 1 bevat algemene bepalingen. Hoofdstuk 2 bepaalt de doelgroep en regelt de toekenning van de premie. Hoofdstuk 3 heeft betrekking op de procedure en hoofdstuk 4 op het toezicht. Hoofdstuk 5 bevat bepalingen inzake de verwerking van persoonsgegevens. Hoofdstuk 6 bevat wijzigingen van het decreet van 30 april 2004 ‘houdende sociaalrechtelijk toezicht’. Hoofdstuk 7 (‘Slotbepalingen’), ten slotte, heeft betrekking op de verjaring van de rechtsvorderingen ontstaan uit de toepassing van het aan te nemen decreet en de uitvoeringsbesluiten alsook op de inwerkingtreding van dat decreet.

BEVOEGDHEID

3. Het voorontwerp strekt ertoe, onder bepaalde voorwaarden, een premie toe te kennen aan startende zelfstandigen in hoofdberoep. Die regeling kan worden ingepast in de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest inzake economisch beleid, zoals bedoeld in artikel 6, § 1, VI, eerste lid, 1°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’.²

VORMVEREISTEN

4. Het voorontwerp bevat diverse bepalingen die de verwerking van persoonsgegevens regelen.³ Die hebben onder meer betrekking op het bepalen van de verwerkingsverantwoordelijke, de categorieën van de te verwerken gegevens, het doel van de verwerking, de categorieën van personen die toegang hebben tot de verwerkte gegevens en de maximumtermijn voor het bewaren van de gegevens.

¹ Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat, wordt onder “rechtsgrond” de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

² Zie ook GwH 15 oktober 2015, nr. 141/2015 en GwH 14 juli 2016, nr. 110/2016.

³ Zie hoofdstuk 5 van het voorontwerp.

Bij de adviesaanvraag is advies nr. 2022/29 gevoegd dat de Vlaamse toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens op 6 april 2022 over het voorontwerp heeft uitgebracht. Zoals de Raad van State, afdeling Wetgeving, reeds in tal van adviezen heeft opgemerkt, dient met betrekking tot die bepalingen niet enkel het advies te worden ingewonnen van de Vlaamse toezichtcommissie, maar ook het advies van de (federale) Gegevensbeschermingsautoriteit bedoeld in de wet van 3 december 2017 ‘tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit’. Het is immers die autoriteit die belast is met het toezicht op de naleving van de ‘algemene’ regels inzake de verwerking van persoonsgegevens, met inbegrip van de algemene regels die de federale overheid ter uitvoering van de algemene verordening gegevensbescherming⁴ heeft vastgesteld. Daaronder valt ook de bevoegdheid om, wat die regels betreft, advies te geven teneinde te voldoen aan de adviesverplichting waarin artikel 36, lid 4, van de algemene verordening gegevensbescherming, gelezen in samenhang met artikel 57, lid 1, c), en overweging 96 van die verordening, voorziet.⁵

De conclusie is dan ook dat het advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit alsnog moet worden ingewonnen vooraleer het voorontwerp doorgang kan vinden.

5. Tenzij gevolg wordt gegeven aan de opmerkingen die hierna worden gemaakt met betrekking tot de (beperkte) toepassing van verordening (EU) nr. 1407/2013 van de Commissie van 18 december 2013 ‘betreffende de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op de-minimissteun’, moet het ontwerp mogelijk alsnog worden aangemeld als staatssteun krachtens artikel 108, lid 3, van het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie (hierna: VWEU).

ONDERZOEK VAN DE TEKST

ALGEMENE OPMERKINGEN

A. Gelijkheidsbeginsel

6.1. Het voorontwerp voorziet in de toekenning van een premie van 600 euro aan de startende zelfstandige in hoofdberoep en een aanvullende premie van 600 euro indien de betrokkene na minstens twaalf maanden nog steeds actief is als zelfstandige in hoofdberoep. Uit artikel 4, eerste lid, 6°, van het voorontwerp volgt dat de betrokkene op basis van zijn prestaties als loontrekkende in het jaar voorafgaand aan het referentejaar in aanmerking moest komen voor een jobbonus, overeenkomstig de voorwaarden vermeld in de artikelen 3 tot 5 van het decreet van xxx ‘tot regeling van de toekenning van een jobbonus’⁶. Dit laatste impliceert onder meer dat het gemiddeld maandelijks brutoloon voor de daartoe relevante periode lager moet zijn dan

⁴ Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 ‘betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming)’.

⁵ Adv.RvS 61.267/AV van 27 juni 2017 over het voorontwerp dat heeft geleid tot de wet van 3 december 2017, *Parl.St.* Kamer 2016-17, nr. 54-2648/001, 106-115 (opmerkingen 1 tot 6) en 117 (opmerking 3).

⁶ Zoals aangenomen door de plenaire vergadering van het Vlaams Parlement (*Parl.St.* VI.Parl. 2021-2022, nr. 1204/4).

2.500 euro. Het inkomen voor die periode is bijgevolg een bepalende factor voor het verkrijgen van een premie op basis van het voorliggende voorontwerp.

Blijkens de memorie van toelichting beoogt het voorontwerp wel degelijk enkel startende zelfstandigen (in hoofdberoep) te ondersteunen die voordien een laag inkomen hadden:

“De Vlaamse Regering ondersteunt met de jobbonus plus nu ook loontrekkenden die actief waren aan een laag loon en de stap naar ondernemerschap in hoofdberoep zetten (...).

De jobbonus plus kan een extra stimulus zijn voor loontrekkenden met een laag loon die de stap willen wagen en hun eigen zaak willen opzetten. Daarbij wordt de jobbonus plus gericht op dezelfde doelgroep als de jobbonus voor loontrekkenden. Ontvangers van de jobbonus plus ontvangen een premie van in totaal 1.200 euro in twee schijven gedurende twee jaar. Werken als zelfstandige gaat gepaard met een significant hoger risico op armoede dan werken als loontrekkende (Horemans & Marx, 2017). In 2019 bedroeg het armoederisico voor zelfstandigen 9,9% in het Vlaams Gewest, een stuk hoger dan het armoederisico van 2,2% bij werknemers (bron: EU-SILC 2019). Bovendien richt de jobbonus plus zich op personen die voordien aan een laag loon werkten; mensen die minder ruimte hebben om op voorhand een startkapitaal of een buffer uit te bouwen. De jobbonus plus beoogt om deze doelgroep te ondersteunen in de eerste twee jaar van hun ondernemerschap, en zo een deel van de financiële onzekerheid weg te nemen. De jobbonus plus draagt in deze bij aan het versterken en het bestendigen van het economische weefsel.”

6.2.1. Zodra de betrokkene recht had op een jobbonus in het jaar voorafgaand aan het refertejaar, is aan de voorwaarde vervat in artikel 4, eerste lid, 6°, van het ontwerp voldaan, en heeft hij recht op (twee keer) een premie van 600 euro. Het is daarbij van geen belang dat de jobbonus waarvoor de betrokkene als loontrekkende in aanmerking kwam het maximumbedrag van 600 euro per jaar bedroeg, dan wel, rekening houdend met de degressiviteit van de jobbonus, slechts enkele euro's.⁷ Door het invoeren van de voorwaarde dat de betrokkene op basis van zijn prestaties als loontrekkende in het jaar voorafgaand aan het refertejaar in aanmerking moest komen voor een jobbonus, zonder daarbij rekening te houden met het degressief karakter ervan, lijken bijgevolg verschillende situaties op gelijke wijze te worden behandeld.

6.2.2. Uit die voorwaarde volgt ook dat startende zelfstandigen in hoofdberoep die voordien niet als loontrekkende recht hadden op een jobbonus, geen recht hebben op een premie. Schoolverlaters en niet-werkende werkzoekenden worden bijgevolg uitgesloten van de regeling. Zij kunnen nochtans eveneens worden beschouwd als personen die, luidens de memorie van toelichting, “minder ruimte hebben om op voorhand een startkapitaal of een buffer uit te bouwen”. Zij kunnen weliswaar in aanmerking komen voor een zogenaamde “transitiepremie”, op basis van het decreet van 22 december 2017 ‘houdende een premie om de transitie van werkzoekenden naar ondernemerschap te stimuleren’, doch voor het verkrijgen van die premie gelden andere voorwaarden, zoals het doorlopen van een prestarterstraject van minstens zes weken.

⁷ Overeenkomstig artikel 4, tweede lid, 1°, van het voorontwerp is ook aan de voorwaarde bepaald in artikel 4, eerste lid, 6°, voldaan indien de jobbonus niet opeisbaar was overeenkomstig artikel 5, § 4, van het decreet ‘tot regeling van de toekenning van een jobbonus’. De daarin voorziene drempels voor de opeisbaarheid van de jobbonus zijn 20 euro bij voltijdse prestaties en 10 euro bij deeltijdse prestaties.

6.3. Rekening houdend met de zo-even geschetste gevolgen van de ontworpen regeling, verdient het aanbeveling om het voorontwerp nog aan een bijkomend onderzoek te onderwerpen in het licht van het grondwettelijke gelijkheidsbeginsel. In de memorie van toelichting zal dienaangaande een verantwoording moeten worden opgenomen.

B. Toepassing van de de-minimisverordening (EU) nr. 1407/2013

7.1. Artikel 3 van het voorontwerp bepaalt dat de steun met toepassing of ter uitvoering van dit decreet gebeurt met inachtneming van de voorwaarden vermeld in artikel 3 van de verordening (EU) nr. 1407/2013 van de Commissie van 18 december 2013 ‘betreffende de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op de-minimissteun’. In de memorie van toelichting wordt daarover het volgende gesteld:

“Dit artikel bepaalt dat de jobbonus plus staatssteun is en valt onder de Europese de-minimisregelgeving. Er is bijgevolg geen kennisgeving nodig aan Europa omdat de steunbedragen beperkt zijn zodat ze niet aanzien worden als concurrentieverstorend. Een onderneming mag volgens deze verordening in de voorbije drie jaar (huidig lopende jaar en twee voorgaande belastingjaren) niet meer dan € 200.000 de-minimissteun hebben ontvangen. Deze drempel wordt geenszins behaald.”

7.2. De beoogde toepassing van de de-minimisregeling in verordening (EU) nr. 1407/2013 geeft evenwel aanleiding tot de hiernavolgende opmerkingen.

7.2.1. Artikel 1, lid 1, van verordening (EU) nr. 1407/2013 luidt als volgt:

“Deze verordening is van toepassing op steun die aan ondernemingen wordt verleend in alle sectoren, met uitzondering van:

a) steun verleend aan in de sector visserij en aquacultuur actieve ondernemingen voor zover die onder Verordening (EG) nr. 104/2000 van de Raad (...) vallen;

b) steun verleend aan in de primaire productie van landbouwproducten actieve ondernemingen;

(...).”

Artikel 3 van het voorontwerp lijkt bijgevolg te impliceren dat de premie niet kan worden toegekend aan startende zelfstandigen die actief zijn in de in artikel 1, lid 1, van de verordening vermelde sectoren die worden uitgesloten van het toepassingsgebied ervan. Uit de bij de adviesaanvraag gevoegde stukken blijkt echter niet dat het de bedoeling is dat de ontworpen regeling niet van toepassing zou zijn op sectoren zoals de landbouw en de visserij. Gelet hierop zou in artikel 3 van het voorontwerp niet enkel moeten worden verwezen naar verordening (EU) nr. 1407/2013, maar ook naar verordening (EU) nr. 1408/2013 van de Commissie van 18 december 2013 ‘inzake de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op de-minimissteun in de landbouwsector’. In dat geval moet er evenwel over worden gewaakt dat het drempelbedrag van alle “de-minimissteun die per lidstaat over een periode van drie belastingjaren wordt verleend aan ondernemingen die actief

zijn in de primaire productie van landbouwproducten” de voorgeschreven drempel niet overschrijdt.⁸

7.2.2. De toekenning van de-minimissteun is vrijgesteld van de aanmelding voorgeschreven in artikel 108, lid 3, van het VWEU, voor zover is voldaan aan de voorwaarden van de voornoemde verordeningen. Een van die voorwaarden is dat de steun bepaalde drempels niet overschrijdt, namelijk 200.000 euro over een periode van drie belastingjaren in verordening (EU) nr. 1407/2013 en 20.000 euro over eenzelfde periode in verordening (EU) nr. 1408/2013.⁹

Voor de toepassing van die drempel moet niet enkel rekening worden gehouden met de steunmaatregel in kwestie, maar wel met het “totale bedrag aan de-minimissteun dat per lidstaat aan één onderneming wordt verleend”.¹⁰ Om de naleving van die drempel te waarborgen, bevatten de verordeningen bepalingen inzake ‘monitoring’. Artikel 6, lid 1, van verordening (EU) nr. 1407/2013 bepaalt wat dat betreft het volgende:

“Wanneer een lidstaat voornemens is overeenkomstig deze verordening de-minimissteun aan een onderneming te verlenen, stelt hij die onderneming schriftelijk in kennis van het voorgenomen steunbedrag, uitgedrukt als bruto-subsidie-equivalent, en van het feit dat het om de-minimissteun gaat, waarbij hij uitdrukkelijk naar deze verordening verwijst en de titel en de vindplaats ervan in het Publicatieblad van de Europese Unie vermeldt. Wanneer overeenkomstig deze verordening in het kader van een regeling de-minimissteun wordt verleend aan verschillende ondernemingen en in het kader van die regeling aan die ondernemingen uiteenlopende bedragen aan individuele steun worden verleend, kan de betrokken lidstaat ervoor kiezen deze verplichting te vervullen door de ondernemingen een vast bedrag mee te delen dat met het in het kader van die regeling maximaal te verlenen steunbedrag overeenstemt. In dat geval wordt het vaste bedrag gebruikt om te bepalen of het desbetreffende in artikel 3, lid 2, vastgestelde plafond is bereikt. Voordat de lidstaat de steun verleent, verlangt hij van de betrokken onderneming een schriftelijke of elektronische verklaring over alle andere onder deze verordening of andere de-minimisverordeningen vallende de-minimissteun die deze onderneming gedurende de twee voorgaande belastingjaren en het lopende belastingjaar heeft ontvangen.”¹¹

Artikel 6, lid 3, van dezelfde verordening bepaalt uitdrukkelijk dat een lidstaat “nieuwe de-minimissteun overeenkomstig deze verordening [pas verleent] nadat hij zich ervan heeft vergewist dat dit het totale bedrag aan de-minimissteun dat aan de betrokken onderneming is verleend, niet zodanig doet toenemen dat het desbetreffende in artikel 3, lid 2, vastgestelde plafond wordt overschreden, en dat aan alle in deze verordening vastgestelde voorwaarden is voldaan”.

⁸ Artikel 3, lid 3, en bijlage I van verordening (EU) nr. 1408/2013.

⁹ Zij het dat artikel 3, lid 3*bis*, van verordening (EU) nr. 1408/2013 onder bepaalde voorwaarden een plafond van 25.000 euro toelaat.

¹⁰ Artikel 3, lid 2, van verordening (EU) nr. 1407/2013; artikel 3, lid 2, van verordening (EU) nr. 1408/2013.

¹¹ Krachtens artikel 6, lid 2, van de verordening geldt deze verplichting niet indien de “lidstaat een centraal register voor de-minimissteun heeft opgezet dat volledige informatie bevat over alle de-minimissteun die door enige autoriteit in die lidstaat is verstrekt”. Voor zover bekend bestaat een dergelijk register niet in België.

Het is niet duidelijk hoe de voornoemde bepalingen van verordening (EU) nr. 1407/2013¹² in acht kunnen worden genomen wanneer de ontworpen premie automatisch wordt toegekend, zoals is bepaald in artikel 10, eerste lid, van het voorontwerp. De automatische toekenning hangt af van de voorwaarde dat de aangewezen dienst “toegang krijgt tot de gegevensbronnen, vermeld in artikel 16” van het voorontwerp, doch die gegevens bevatten niet de informatie die krachtens de voornoemde verordening is vereist. Artikel 10, tweede lid, voorziet erin dat de begunstigde “eenmalig het Belgisch rekeningnummer” registreert waarop de premie wordt uitbetaald. Zelfs indien die registratie wordt uitgebreid tot het vervullen van de verplichting voorgeschreven in artikel 6, lid 1, *in fine*, van de voornoemde verordening, kan dat niet beperkt blijven tot een “eenmalige” verplichting. Ook bij de toekenning van de aanvullende premie moet de naleving van het drempelbedrag immers worden gecontroleerd.

Het voorontwerp dient in het licht van het voorgaande aan een bijkomend onderzoek te worden onderworpen, en waar nodig te worden aangepast.

Artikel 1

8. Artikel 8 van het voorontwerp heeft betrekking op regelingen die zijn vastgesteld “binnen het kader van een bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest”.

Niettegenstaande de ontworpen regeling in beginsel een gewestaangelegenheid betreft, regelt het decreet bijgevolg zowel gewest- als gemeenschapsaangelegenheden. Dit moet in artikel 1 van het voorontwerp tot uiting worden gebracht.

Artikel 2

9. Met het oog op de overeenstemming met artikel 3, 3°, van het decreet ‘tot regeling van de toekenning van een jobbonus’, schrijf men in artikel 2, 3°, c), van het voorontwerp “de natuurlijke personen” in plaats van “de werknemers”.

Artikel 4

10. In artikel 4, eerste lid, 2°, van het voorontwerp wordt verwezen naar “de maatschappelijke zetel”. In artikel 2:4 van het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen is dat begrip echter vervangen door het begrip “de zetel”. Bovendien rijst de vraag of het gehanteerde begrip ook passend is voor zelfstandigen in hoofdberoep die hun activiteit uitoefenen als natuurlijke persoon.

Deze opmerking geldt ook voor artikel 16, eerste lid, 3°, van het voorontwerp.

¹² Artikel 6 van verordening (EU) nr. 1408/2013 bevat identieke bepalingen.

Artikel 7

11. Krachtens artikel 7, eerste lid, van het voorontwerp, kan de Vlaamse Regering “de premiebedragen, vermeld in artikel 4 en 5, aanpassen”. Het tweede lid van dat artikel bepaalt dat de Vlaamse Regering “de voorwaarden voor de aanpassing, vermeld in het eerste lid” bepaalt. In de memorie van toelichting wordt verduidelijkt dat op basis daarvan “de premie [kan] worden aangepast in functie van de begrotingskredieten en de koopkracht”.

Rekening houdend met de machtiging die reeds in het eerste lid wordt verleend, die lijkt te volstaan voor het aanpassen van de premiebedragen in het licht van de doelstelling geformuleerd in de memorie van toelichting, is het niet duidelijk welke de meerwaarde is van de machtiging om “de voorwaarden voor de aanpassing, vermeld in het eerste lid” te bepalen. Er dient dan ook minstens in de memorie van toelichting te worden verduidelijkt welke voorwaarden men daarbij precies voor ogen heeft, zo niet wordt het tweede lid beter weggelaten.

Artikel 10

12. Uit artikel 10, tweede lid, van het voorontwerp volgt dat de premie enkel wordt uitbetaald op een Belgisch rekeningnummer.

Er zal op moeten worden toegezien dat de keuze voor de beperking tot een Belgisch rekeningnummer niet op gespannen voet komt te staan met Europeesrechtelijke beginselen zoals die inzake het vrij verkeer. In dat verband lijkt het raadzaam om minstens rekeningen bij in België gevestigde kredietinstellingen van buitenlandse oorsprong bij de ontworpen regeling te betrekken en daartoe in plaats van naar “het Belgisch rekeningnummer” naar “een rekeningnummer bij een in België gevestigde kredietinstelling”¹³ te verwijzen.

Artikel 18

13. De inlichtingen die met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens in de communicatie met de zelfstandige moeten worden vermeld stemmen niet volledig overeen met die informatie die moet worden verstrekt op basis van de artikelen 13 en 14 van de algemene verordening gegevensbescherming.¹⁴

Deze bepaling moet dan ook zo worden begrepen dat hiermee een verdergaande verplichting dan in de verordening wordt ingevoerd, die erin bestaat dat de aangewezen dienst in alle communicatie met de betrokkene, en dus niet enkel bij de verkrijging van de betrokken persoonsgegevens, de in artikel 18 opgesomde gegevens moet opnemen, en dat daarmee geenszins afbreuk wordt gedaan aan de verplichtingen tot informatieverstrekking op grond van de artikelen 13 en 14 van de verordening, die immers rechtstreekse werking hebben. Dit zou

¹³ Vgl. wat de wettelijke regeling met betrekking tot de Kruispuntbank van Ondernemingen betreft, met artikel III.25 van het Wetboek van economisch recht.

¹⁴ Zie ook opm. 43-44 van het advies van de VTC.

duidelijker moeten blijken uit de tekst van artikel 18 van het voorontwerp of minstens uit de memorie van toelichting.

Artikel 19

14. Artikel 19 van het voorontwerp voorziet in een bewaartermijn voor de persoonsgegevens tot “tien jaar na de verjaring van alle vorderingen die tot de bevoegdheid van de verwerkingsverantwoordelijke behoren, en, in voorkomend geval, de definitieve beëindiging van de gerechtelijke, administratieve en buitengerechtelijke procedures en beroepen die voortvloeien uit de verwerking van de gegevens”.

Het is niet duidelijk hoe de bewaring tot tien jaar *nadat* alle vorderingen en procedures zijn verjaard wordt verantwoord.¹⁵

De beoogde bewaartermijn moet dan ook nog aan een bijkomend onderzoek worden onderworpen en de memorie van toelichting moet worden aangevuld met een redelijke verantwoording hieromtrent.

Artikel 22

15. Artikel 22 van het voorontwerp bepaalt dat de rechtsvorderingen die ontstaan uit de toepassing van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan, verjaren na verloop van vijf jaar na het feit waaruit die vordering is ontstaan.

Over een gelijkaardige bepaling heeft de Raad van State, afdeling Wetgeving, in advies 70.185/3 van 20 oktober 2021 het volgende opgemerkt:¹⁶

“Luidens artikel 54 van het voorontwerp verjaren ‘rechtsvorderingen die ontstaan uit de toepassing van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan, (...) na verloop van vijf jaar na het feit waaruit de vordering is ontstaan’. Om nadere toelichting verzocht omtrent deze bepaling, gaf de gemachtigde de volgende verduidelijking:

‘Artikel 54 is terug te vinden onder hoofdstuk 9 Toezicht en sancties. De bedoeling van deze termijn is om de verjaringstermijn bij een eventueel optreden van de Vlaamse Sociale Inspectie (eventuele strafrechtelijke inbreuken) te bepalen. Overeenkomstig artikel 26 van de Voorafgaande Titel van het Wetboek van Strafvordering verjaart de (eventuele) burgerlijke rechtsvordering volgend uit een misdrijf volgens de regels van het Burgerlijk Wetboek of van de bijzondere wetten die van toepassing zijn op de rechtsvordering tot vergoeding van schade. De bepaling van artikel 54 heeft niet de bedoeling om hierop in te grijpen. Derhalve dient geen beroep te worden gedaan op de figuur van de impliciete bevoegdheden.’

¹⁵ Zie ook opm. 36-38 van het advies van de VTC.

¹⁶ Adv.RvS 70.185/3 van 20 oktober 2021, over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van het Vlaamse Gewest van 14 januari 2020 ‘over maatwerk bij individuele inschakeling’, opm. 16, *Parl.St.* VI.Parl. 2021-2022, nr. 1022/1.

In zoverre het de bedoeling is om aan te sluiten bij de gangbare burgerrechtelijke verjaringstermijnen, is deze bepaling overbodig. In dat verband moet bovendien worden opgemerkt dat de termijn van ‘vijf jaar na het feit waaruit de vordering is ontstaan’ niet volledig samenvalt met artikel 2262*bis*, § 1, tweede en derde lid van het oud Burgerlijk Wetboek¹⁷, hetgeen een bijkomende reden is om de bepaling uit het voorontwerp weg te laten.”

Deze opmerking geldt op overeenkomstige wijze ten aanzien van artikel 22 van het voorontwerp.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Astrid TRUYENS

Wilfried VAN VAERENBERGH

¹⁷ Voetnoot 10 in het geciteerde advies: “In afwijking van het eerste lid verjaren alle rechtsvorderingen tot vergoeding van schade op grond van buitencontractuele aansprakelijkheid door verloop van vijf jaar vanaf de dag volgend op die waarop de benadeelde kennis heeft gekregen van de schade of van de verzwaring ervan en van de identiteit van de daarvoor aansprakelijke persoon.

De in het tweede lid vermelde vorderingen verjaren in ieder geval door verloop van twintig jaar vanaf de dag volgend op die waarop het feit waardoor de schade is veroorzaakt, zich heeft voorgedaan.”